

Nr 11.

Ankom till Riksdagens kansli den 13 februari 1912 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående eftergift å arrendeafgiften för arrendeåret 1910—1911 för en utarrenderad kronoegendom i Stockholms län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 22 december 1911 aflåten till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 17, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att arrendatorn af kronoegendomen Skarnholms kronoäng i Färentuna socken af Stockholms län J. G. Bohlin må å arrendeafgiften för arrendeåret 14 mars 1910—14 mars 1911 åtnjuta eftergift med 400 kronor att enligt af Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter godtgöras honom från inflytande arrendemedel.

Departementschefen har i detta ärende till berörda statsrådsprotokoll anført följande.

»Hos Kungl. Maj:t har arrendatorn af kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Färentuna socken af Stockholms län J. G. Bohlin i underdånighet anhållit att på grund af den skada, som genom det höga vattenståndet i Mälaren åren 1909 och 1910 tillfogats egendomen, erhålla afkortning å sistnämnda års arrende med 400 kronor.

Till stöd för denna framställning har Bohlin åberopat ett af fyra landtmän i trakten utfärdadt intyg rörande af dem den 27 maj 1910 verkställd besiktning å egendomen. Vid besiktningen hade befunnits, att 2 tunnland åker, besädda med höstråg, 2 tunnland åker, besädda med hösthvete, och 7 tunnland åker, besädda med vårsäd, eller tillhopa 11

tunnland besädd åker, varit öfversvämmade af vatten samt att arrendatorn därigenom åsamkats en direkt förlust af 50 kronor för tunnland eller sammanlagdt 550 kronor. Därjämte hade 5 tunnland af årets träda varit öfversvämmade, så att trädan icke kunde brukas som sig borde, och ansåge besiktningsmännen, att årets höga vattenstånd skulle inverka till minskning med 50 procent af 1911 års skörd. Slutligen hade jämväl en stor del af ängs- och betesmarken vid tillfället stått under vatten, men den däraf uppkommande skadan hade icke kunnat värdesättas, då det varit ovisst, huruvida vattnet komme att stå kvar så länge, att gräsroten förkväfdes. Besiktningsmännen uttalade såsom sin uppfattning, att det utaf arrendatorn begärda afdraget 400 kronor vore befogadt och icke för högt tilltaget.

Till följd af nådig remiss har domänstyrelsen den 9 september 1910 afgifvit utlåtande i ärendet och därvid öfverlämnat yttranden från vederbörande domänintendent äfvensom Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

Domänintendenten har meddelat, att han vid besök å platsen den 10 juli 1910 iakttagit, att den skada arrendatorn lidit genom det under våren 1910 ovanligt höga vattenståndet i Mälaren vore högst betydlig, och ansåge domänintendenten den förlust, som därigenom åsamkats arrendatorn, afsevärdt öfverstiga det belopp, som angifvits i ofvan omtalade intyg. Domänintendenten tillstyrkte fördenskull sökandens anhållan.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har förklarar sig instämma i domänintendentens yttrande.

I sitt ofvan nämnda utlåtande har domänstyrelsen meddelat bland annat, att ifrågavarande egendom vore genom styrelsens kontrakt den 8 november 1895 utarrenderad på 20 år från den 14 mars 1897 mot årligt arrende af 885 kronor samt att detta kontrakt blifvit den 20 maj 1898 öfverlåtet på Bohlin. Under åberopande af hvad domänintendenten i ärendet anført har domänstyrelsen tillstyrkt, att Bohlin finge å arrendeafgiften för arrendeåret 14 mars 1910—14 mars 1911 åtnjuta eftergift med 400 kronor.

Departements-
chefen.

För egen del torde det tillåtas mig erinra därom, att Bohlin under den tid han innehaft arrendet af ifrågavarande egendom vid två föregående tillfällen medgifvits lindring i arrendeafgiften. Riksdagen har nämligen på framställning af Kungl. Maj:t *dels* år 1903 med anledning af de två närmast föregående årens felslagna skörd medgifvit samtliga kronoarrendatorer inom, bland annat, Stockholms län eftergift med tjugu procent å arrendeafgifterna eller således hvad angår Bohlin med 177

kronor, och dels år 1905 på grund af skada, som tillfogats den af Bohlin arrenderade egendomen genom det under våren 1904 rådande ovanligt höga vattenståndet i Mälaren, bifallit en af Bohlin gjord ansökning om afkortning å arrendet med 650 kronor motsvarande omkring tjugufem procent af den direkta förlust, eller 2,662 kronor, han ansetts lida genom öfversvämningen.

Då Bohlin sålunda under den jämförelsevis korta tid, han innehåft sitt ifrågavarande arrende, redan vid olika tillfällen lidit för hans ekonomiska ställning särdeles kännbara förluster genom otjänlig väderlek och andra ogynnsamma naturförhållanden af beskaffenhet, att han näppe- ligen kunnat vid arrendets tillträdande taga desamma i beräkning, synas mig billighetsskäl föreligga att bereda Bohlin någon lindring jämväl för den honom genom öfversvämning år 1910 tillfogade skada. Det af Bohlin i sådant afseende begärda beloppet, 400 kronor, uppgår visser- ligen till nära femtio procent af arrendesumman för egendomen, men då af handlingarna i ärendet framgår, att den förlust Bohlin lidit i själfva verket afsevärdt öfverstiger den sålunda ifrågasatta lindringen, har jag för min del intet att erinra mot bifall till Bohlins framställning.»

I likhet med departementschefen finner utskottet tillräckliga skäl föreligga att medgifva den ifrågasatta arrendeafkortningen, hvadan ut- skottet hemställer,

Utskottet.

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må
af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 13 februari 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.
